

Екотуризам

Екотуризам нуди могућност комплексно решење организацијама које одржавају природно добро у контролисаном оквиру држања броја гостију. Тако да у предностима што се добија са унапређењима ових природних добара, поред организација могуће да део добара добије и локално становништво уз обострано задовољство.

До краја XX. века јасно се види да основе туристичког развоја баш те природне вредности уништава, које чине основе туристичких понуда. Оваква експлоатација природних добара је довело до запрљања и смањења природних извора енергије, дошло је до угрожавања разноликости животињског и биљног царства, а на доста места је дошло до нарушавања пејзажа. Тако некада атрактивна места за туристе губе свој драж. Све већи је број оних, који нуде туристичке атракције, који су увидели озбиљност стања трендова у искоришћавању природних одредишта. Из горе изнетих је почело испитивање развоја туризма на принципима Одрживог развоја на дуже време. Ово се ради због све већег притиска туриста, који желе да уживају у недодирнутом природи, у биолошкој разноврсности животињског и биљног царства а нарочито да виде и чују чисту природу.

Због овог начина поступања са природом на свету се повећава се број заштићених природних добара као и њихова посећеност. Све већи је интерес грађана да своје природне реткости у оквиру заштићених природних паркова законски да сачувају не само за себе него и за будуће генерације.

Повећано интересовање за заштићена природна добра и жеља за очувањем може да доведе до одређених конфликта. Ове жеље треба да се каналишу и проблеме дугорочно плански требаразрешити.

Треба тежити да између ове две стране да науче да имају заједнички интерес, јер функционалан рад заштићених природних добара заузимају друштвено значајно место у формирању еколошке свести људи, која су потребна за друштвене привредне промене друштва.

Треба узети у обзир поред позитивних и негативних утицаја туризма на природна добра и утицаје на заједнице грађане које станују поред ових туристичких одредишта. Развој туризма на неком региону увелико утиче на привредни развој тог подручја, стварају се нова радна места. Негативни смер оваквог развоја се показује углавном стално ако овако остварени добити се не улаже за развој датог подручја. Принципи теорије одрживог туризма захтевају активно учешће друштвених заједница поред природних добара, као и гаранције са стране оних који одржавају природна добра да ће доћи до побољшања неких квалитет живљења локалног становништва у току развојних програма на овим природним вредностима.

Сачување и приказивање основни принципи еко-туризма, који на први поглед су сушта супротност, али са принципима одрживог развоја, без обзира на временски развојни период, је могућ уз обострано задовољство и организација које воде бригу о природном добру и локалном становништву који живе крај ових добара.

Дефиниција еко-туризма према ИУЦН-у (International Union of Nature and Natural Resource), која је светска организација са члановима свих сваничних организација који се баве заштитомприроде основан 1948 године овако изгледа:

„Еколошки туризам или „екотуризам“ је путовање и посета заштићених природних подручја оних особа који осећају одговорност према природи због оцењивања и уживања у природи и уживање у културним вредностима садашњих и прошлих времена, тако да та места се чувају са умереним ефектима посета и пружање друштвених и привредних предности за локално становништво.“

Ово помало сложену дефиницију можемо допунити са следећим главним карактеристикама:

- привлачност природних подручја,
- природно- и културно оријентисан,
- мала група посетилаца,
- пружа учесницима едукацију из области заштите природних добара,
- има задатак свесног, образовног и информативног приступа,
- чува угрожену природу,
- ограничи загађење која улази у природу,
- доноси приход локалном становништву,
- доноси приход организацији за заштиту природних добара,
- омогућује комплексно искоришћавање потенцијалних вредности једне регије.

Поред горе изнете дефиниције и набрајаних циљева можемо да кажемо још:

„Недодирнуте природне површине“ не морају да значе да су законима максимално заштићена подручја (национални паркови, природни резервати, заштићена природна добра републичког или локалног нивоа). Због

заштићености се сматрају за одредиштима екотуризма, јер законска заштићеност предвиђа очување, истраживање као и приказивање интересентима. Наравно екотуризам се може развити и на подручјима која нису заштићена, уз координацију локалних власт.

Значајан елеменат ове дефиниције је заједничко наглашавање природних и културних вредности. Упознавање једне територије захтева да поред упознавања природних вредности посетиоц треба да опажа и вредности које је човек на овим подручјима остварио. Значи те две вредности се не могу раздвојити. Природне вредности једне површине увек су заједно са културним вредностима као и са обичајима те средине.

„Умањење утицаја посета“ једино тада може да се оствари, ако овај вид туризма је планирана, организована и контролисана. Принцип ових оквира треба да се поштује. Туристичке активности организације које чувају природна добра је најважнији циљ очување вредности природног добра. То могу јако лепо направити уз зонирање подручја овог добра и такве туристичке понуде направит (едукативни туризам, научни туризам и излетнички туризам). Овде треба напоменути да из добити, средства треба поново улагати у природна добра за очување, пак повећање моћи привлачења, одржавање и квалитетног развоја подручја природног добра.

Треба још напоменути да локално становништво са овим видом туризма долази до привредне и друштвене предности у односу на пређашње стање. Заштићена природна добра и где се може развити екотуризам је увек у неразвијеним подручјима и регијама. Један од вида развоја оваквих подручја и регија је искоришћавање природних добара на овај начин. Овако може поново направити регију интересантним за локално становништво, поравити слику будућности, а чак постоји могућност и привлачења са других подручја. Овакав вид приступ локалног становништва увелико зависи од односа предузећа која чува природно добро према људима који живе поред природног добра. Ове организације треба да пронађу ефективан облик комуникације, де би са становништвом заједно могао да се придржава принципа одрживог развоја.